

Ochotníkům

Pět komedií

Robert Brinda

Ochotníkům

Pět komedií

Vampyrion

Osoby:

Antonín/a Adam/ová, děd/bába

Anežka Adamová, matka

František Adam, syn

Kateřina Adamová, dcera

Valerie Prchalová, oběť

Václav Adam, otec

Karel Pokorný, další oběť

Poznámka k jazyku: Existuje jen jedno české slovo, které se jinak píše a jinak čte. Pročež je v textu psáno on, ona, ale samozřejmě se čte von, vona. Stejně tak platí zásada, že ý se čte ej: Jýda, přijel strýda, hod' na pánev výce, ať pohostíme strýce. Jasně?

Obývák. Pravděpodobně v paneláku. Pohovka, nebo spíš laciná válenda, ze dvě křesla, stolek. Asi radiátor topení. V dalším se dobročinnosti meze nekladou. Žehlicí prkno?

1. jednání.

(Antonín, František, Anežka, postupně ostatní.)

Antonín: (Hraje sám se sebou mariáš.) A dvacet.

Anežka: Taky bys jí mohl uvařit kafe.

František: (pravděpodobným fonetickým přepisem
staroslověnštiny:)čilovek eten be bogat i že imejaše
pristavnik i te oklebetan byst či te rastačajen imenie jeho.

Anežka: Co to meleš?

František: Ale, tady čtu o nějakých gaunerech, co zase vytunelovali
banku, tak jsem si vzpomněl na Svatopluka. Pamatuješ toho
chlápka, co mu jeho správce rozkradl majetek? Tenkrát to
bylo jednoduchý. Nemuseli kopat žádný tunely. Čilovek
eten be bogat i že imejaše pristavnik i te oklebetan byst či te
rastačajen imenie jeho. Chlap byl bohatý a měl správce a ten
mu jeho majetek ukradl. A bylo to.

Anežka: Žádnýho Svatopluka jsem v životě nepotkala.

František: No bodejt'. Ženské k Svatoplukovi nesměly.

Anežka: A na žádného správce se taky nepamatuji.

František: No jo, já vím. Od jisté doby se nepamatuješ dokonce ani na
svoje narozeniny. Já to chápu, ale přece přitom nemusíš
zrovna vykřikovat rok narození. A když už, tak se aspoň
nevymlouvej na Alzheimerera.

Anežka: Na starého Hajmra se pamatuju. Sedával v hospodě U křížku a
když šel ožralý domů, obskakoval místo pejsků všechny
kandelábry v ulici.

František: To je přesně ono. Žiješ sto let za opicemi. Kdysi bylo

normální na ulici kouřit a nesmělo se na ulici čurat. Dneska je to obráceně. Pokrok nezastavíš.

Anežka: Takový pokrok mi může být ukradený.

František: Já neříkám, že z toho pokroku mám radost. Pokrok je pokrok i když stojí za starou belu. Prostě pokrok musí být, i kdyby na chleba nebylo.

Anežka: A stejně žádného Svatopluka neznám.

František: Tak si vzpomeň! Toho správce nám tenkrát dali. Byl vyschlouček, hubeňouček, chudokrevňouček.

Anežka: To už tak starý lidi bývají.

František: On nebyl starej. On byl jen od lakoty vyschlej.

Anežka: Jo, to lidi taky bývají. A stejně jí běž uvařit kafe.

František: Já to spíš vidím na pivo.

Anežka: Kafe!

Antonín: A sem s tou desinou!

Antonín: Ty fixluješ! Ty ses mi díval do karet.

Antonín: Pche! Dvě zelený jsou v talonu, dvakrát jsi zelený nesl. Já mám eso, tak naval desinu. Když to neumíš, tak hraj černýho Petra.

Anežka: Kafe! Nebo zas prohraje celou penzi.

František: V desetníkovým?

Anežka: V desetníkovým, v desetníkovým. To já znám. Teď jsou to desetníky, ale za chvíli přijde flek, re, dreflek...

František: Reflek.

Anežka: Reflek, nereflex, syp vařit kafe!

Václav: (vleče Valerii za krk). Vzal jsem cestou něco teplýho k večeři.

Anežka: Máme v ledničce zbytky od včerejška. Ty se musí taky sníst. Dám to zatím do mražáku.

Václav: Tak tohle do mražáku dávat nebudeš. Zbytky vyhod' do popelnice a k večeři bude tohle. Dokud je to teplý.

František: Lesba.

Václav: Co?

František: Ne teplý. Lesba.

Václav: Sakra, kluku, ty taky furt myslíš jen na jedno. Kolik roků s tebou ještě bude ta puberta mlátit? Je to jasný, mámo? Zbytky vyhodit a k večeři bude to teplý.

František: Teplá. Lesba.

Václav: Teplý. Třicet sedm a něco je teplý. Třicet šest a miň je studený a třicet šest a půl je tak akorát. Tohle má třicet sedm a něco, tak je to teplý. Teplý jako teplý a ne teplý jako teplý.

František: Nemůže mít třicet sedm a něco. To není normální.

Václav: Může mít třicet sedm a něco, jestli má angínu. Nebo tyfus. Nebo...

Anežka: Tak to já jíst nebudu. Nestojím o to, chytit od toho nějaký bacil. A ty běž vařit to kafe!

František: No jo, vždyť jdu.

Václav: Pro mě za mě můžeš jíst ty zbytky z mražáku. Já chci do žaludku něco teplýho.

(Zvoní zvonek).

Václav: Sakra, koho to čert nese? To je určitě zas ten policajt. Jak se někde něco ztratí, nakvartýruje se rovnou k nám. Jako kdyby to nemohl otočit nějakej bezdomovec.

Anežka: Bezdomovci nejsou na maso.

Václav: Bezdomovci na maso jsou. Nejsou na zeleninu, protože na zeleninu by jim nestačila podpora. Františku, běž tomu hejhulovi otevřít, já to zatím uklidím. Nemusí nám čumět do hrnců.

František: (Ku podivu poslechne a jde.)

Anežka: A je to. Stejně skončí v mražáku.

Václav: Tak to teda ne. Víš co? Hod' na to nějakou hadru, já si na to

sednu a budu dělat jako že máme nový křeslo. Stejně ten blbec nepozná, o co jde. Vždyť je to policajt. Ještě, že mě to napadlo. Do mražáku on poleze nejdřív.

Kateřina: (vejde poněkud somnambulně. Že by si cestou četla Viewegha?)

Anežka: Tak o to ať se ani nepokouší. Jestli mi sáhne na mražák, tak ho zakousnu jak hada. To tak! Aby se mi roztekly nanuky!

Václav: Nechte toho, a tvařte se obyčejně. Jde sem policajt.

Kateřina: Jak to můžeš vědět?

Václav: Přitáhl jsem večeri a někdo zvoní. Když přitáhnu večeri a někdo zvoní, je to policajt. To dá přece rozum. Co to máš za blbost?

Kateřina: Viewegha.

Václav: Prima. Tak si s ním sedni tady na tu hadru. Když tu budeš sedět s Vieweghem, obejde tě obloukem i policajt. A seď si zlehka, je to večere.

František: (Vrací se.) To nebyl policajt, to byla ta mladá od vedle, že jde ven, že jestli nechceme, aby nám vyvenčila pejska. Řekl jsem jí, že ven nemůže, protože si rozkousal náhubek.

Kateřina: Pcha, pejska!

Václav: Říkáš, že to nebyl policajt? Bože, kam to ten svět spěje! Za první republiky býval policajt na každém rohu. Páni, to byste koukali, co to dalo tenkrát za práci, sehnat něco k večeri.

Anežka: Když to nebyl policajt, tak jí jdi uvařit to kafe.

František: Já, pořád jenom já! Proč ho nejde uvařit Kateřina?

Václav: Protože sedí na večeri. A koukej mazat! Když máma něco řekne, tak ani nemrkneš a půjdeš. Jasný?

František: No jo, vždyť jdu. (Odchází.)

Václav: Zatracený kluk uremcaný. Nenech si to od něho líbit, nebo ti

přeroste přes hlavu. Sakra, kdy už konečně s ním přestane ta puberta mlátit?

Anežka: Ale, nech ho. On to tak nemyslí.

Václav: Myslí, nemyslí. Ale remcat mi zde nebude. A co ty tam sedíš jak pecka?

Kateřina: Říkal jsi, že tu mám sedět, dokud neodejde ten policajt.

Václav: Policajt se nekoná. Vstaň a hoď to do kuchyně, než to zasmrádne.

Anežka: Stejně přijde do mražáku. Co kdyby stál za dveřmi a číchal. Mohl by ucítit, co máme k večeri.

Václav: Sakra, kdy já se dočkám něčeho teplého k žrádlu.

Anežka: A ty se z toho zvedni. Kdo ví, kde se to toulalo. Ještě od toho chytneš nějakou blechu nebo veš. A tu deku budu muset vyprat. Ta tvoje večere nás přijde pěkně draho.

František: (Vrací se s kávou.) Prohrábněte tomu chlupy. Jestli má vši, bude mít v chlupech hnidy.

Václav: (Činí tak a při té příležitosti chytí Valerii za ucho.) Sakra!

Anežka: Co je?

Václav: Už to není teplý.

František: Lesba!

Valerie: Au!

Kateřina: Ono je to živý!

Václav: Samozřejmě, že je to živý. Snad si nemyslíš, že budu tahat domů zdechliny. Ale jak je tohle možný? Už to není teplý, už je to jen akorát.

František: Kolikrát to mám říkat, že to není ten ani to, že je to ta?

Anežka: Jenom se nám nepotento. Jako kdyby na tom záleželo, jestli je to ten nebo ta. Stejně přijde do mražáku.

Václav: To by mě zajímalo, kde se to toulalo, že to bylo teplý a teď je to jen akorát. Třicet šest a půl a ani chlup víc.

Kateřina: Kdyř to umí mluvit, tak se toho zeptej.

Václav: To je pravda. Kde jsi bylo, než jsem tě chytil?

Valerie: Byla jsem v soláriu.

Aneřka: Co je to za blbost? Solárium?

Frantiřek: Ty nevíř, co je solárium? Něco jako topinkovač.

Aneřka: (Ohmatává Valerii.) Asi ho mají nějaký pokařený. Neudělaly se tomu kůrky. (Očichává ji.) A nikdo to nepočesnekoval.

Václav: Já česnek nerad. Mně nedělá česnek dobře na žaludek.

Aneřka: Česnek je zdravý proti kornatění tepen.

Václav: Zdravý, nezdravý, česnek já zrovna nemusím. Co kdyby to byla pravda.

Aneřka: Co?

Václav: Źe česnek nesnáříme.

Aneřka: Ty toho nadělář. Kolikrát jsi ho jedl a ani o tom nevíř. Někdý se v kuchyni bez česneku prostě neobejdeř.

Václav: A mář nějaké jméno?

Valerie: Valerie.

Václav: Jenom Valerie? Dál již nic?

Valerie: Prchalová.

Václav: Valerie Prchalová? Valerie Prchalová. To je fajn, ře mář nějaké jméno. Já mám rád, kdyř vím, co jím. Valerie Prchalová na smetaně. Valerie Prchalová po burgundsku. Valerie Prchalová á la Stroganov. To by řlo.

Aneřka: Moc si nevymýřlej. Kdyř má přijít do mrařáku, tak to hodím do láku a bude to faleřná svičková. Na jednu stranu je pozdě na pořádný jídlo a na druhou stranu, nikdo se nepodíval, jestli je ten policajt za dveřmi nebo ne.

Kateřina: Tak vši asi nemá.

Václav: Dívala ses pořádně?

Kateřina: Seděla jsem na tom, ne? To se ví, ře jsem se dívala pořádně.

Co kdyby je měla? Nemám chuť se celou noc škrábat.

Antonín: Tak to je sto a sedm červených, to je... (Klade na stůl asi tak dvě padesát.)

Anežka: Neříkala jsem to? Zase prošustruje celý důchod.

František: Tady máš to kafe, dědo.

Kateřina: To je nějakého sekýrování! Člověk si zde ani nemůže v klidu dočíst stránku. (Odchází s Valerií.)

Václav: Drž zobák a pal!

Anežka: Na holku i na kluka jsi jak na cizího. Ale abys něco řekl dědovi, to tě ani nenapadne. Už zase mastí mariáš a zas v něm nechá všechny peníze. Proč jemu něco neřekneš?

Václav: Co by si nezahrál, když ho to baví? Náhodou mariáš je ušlechtilá hra. Jenom se musí umět.

Anežka: Vážně? Tak proč ho to aspoň nenaučíš?

Václav: Proč, proč, proč! Protože to není násobilka. Mariáš je umění a k umění musíš mít talent. To se nedá naučit.

Antonín: Bože, holka, ty jsi nám ale vyrostla.

František: Já nejsem Káča, já jsem Franta.

Antonín: Vážně? Ale stejně jsi nám vyrostla, Fanyňko. Za chvíli z tebe bude holka na vdávání. Víš co? Vezmi si tady ty penízky a kup si čokoládu.

František: Čokoládu? Dědo, to by nestačilo ani na lízátko.

Antonín: Lepší něco než nic, děvče. Co já bych za to dal, mít takový lízátko.

František: Dědo, já nejsem Kateřina, já jsem František. Nejsem holka. Jsem kluk.

Antonín: Jo, tak ty jsi František? Tak to asi o lízátko nestojíš. A za holkama chodíš? Holky mívají lízátko. To ti ho určitě nějaká holka dá. Co já bych za to dal, kdyby mi nějaká holka dala lízátko. A stejně už jsi málem na vdávání.

František: Mami, já to vzdávám. Zkus se s dědou domluvit ty.

Antonín: A ven dneska nepůjdem?

František: Slyšíš ho?

Václav: Má karty? Má karty. Má kafe? Má kafe. Má v kafi dvě kostky cukru?... Má?

František: Má.

Václav: Má v kafi dvě kostky cukru. Má karty, má kafe, má dvě kostky cukru, má všechno. Za chvíli si začne hrát pasiáns. Měl bys vědět, že když má kafe a karty a cukr, bude od něho za chvíli pokoj. Klidně se seber a jdi si po svých.

František: No konečně. To bych rád věděl, kdy se tady mám učit. Já to jednoho dne nevydržím a odstěhuji se na kolej. Nebo skočím s mostu.

Anežka: To tak, na kolej. Chlstat se študákama. Buď rád, že máš zadarmo střechu nad hlavou. Víš, co taková kolej stojí?

Václav: Zablokuješ si červenou desítku, babi. A stejně bych rád věděl, proč se po tom nikdo neshání.

Anežka: Třeba to nikomu nechybí. Mohlo se to sem odněkud zatoulat. Kdo ví, kde se to motalo. Asi bych se na to měla podívat, jestli je to vůbec k jídlu. (Odchází.)

Václav: To je celá máma. Na jídlo je půl doktora. Kdyby to šlo, koupala by každý kousek žvance v penicilinu. Jako kdyby na tom záleželo. Když se něco pořádně uvaří, tak všechny bacily zdechnou.

František: Stejně by mě zajímalo, proč se po ní nikdo neshání.

Václav: Ty si vážně myslíš, že je to ženská?

František: Na to dám krk.

Václav: Třeba je to vdané a třeba to uteklo od chlapa. A třeba je to mrcha a chlap je rád, že se toho zbavil. To bude ono. Proto se po tom nikdo neshání. Nebo je to šlapka. Zdrhla z domu a

živí se na ulici. Po těch se také nikdo shánět nebude.

Koupila máma pivo?

František: Jak to mám vědět? Rovnou z přednášek jsem šel válčit se šéfem a domů jsem se vrátil před pár minutami. Podívej se do ledničky, jestli tam nějaké nezbylo. Nebo si místo piva dej kafe.

Václav: Nejsem děda. Mně kafem neošidíš. Kafe si klidně dám po večeři. Žízeň na pivo mám teď. Kdybys byl co k čemu, tak bys skočil a to pivo mi přinesl.

František: Když jsem celé odpoledne poskakoval za pultem, tak snad mám právo se po šichtě chvilku natáhnout. A navíc bych se měl taky aspoň trochu učit.

Václav: Prodávat v obchodě, to není práce pro chlapa. To je práce pro ženskou.

František: Náhodou mě to baví. To si nedovedeš představit, co se tam sejde za lidi. Třeba takové kantorky. To tam chodí jedna, já o ní vím, že učí na gymplu. Vždycky přijde, když mám plný krám zákazníků, a začne si vybírat bonboniéry. Když mi prohrabe celý regál, a když ostatní zákazníci celí otrávení odejdou, najednou si vzpomene, že nechtěla bonboniéru, ale půlčíka vodky.

Václav: A co bys nechtěl? Má si tu flašku vybrat před všemi lidmi? Co kdyby mezi nimi byla máma některého jejího žáka. V tu ránu by se na škole vědělo, že je alkoholička.

František: Vzal ji čert. Ať si dá do nosu, když jí to chutná. To mě víc štve, když tam přijde chudák babka, v ruce žmoulá pomačkanou stovku, a chce něco, protože jde k doktorovi. Co jí mám za tu usmolenou stovku dát, aby jí zbylo na jídlo, a aby se milostivý pan doktor neurazil? Nebo přijde babka s děckem, holka má nos nahoru, div mi neolizuje strop nad

hlavou, babka se pokouší jí koupit něco na zub, holka se podívá na tu bonboniéru za tisíc a řekne: Tu nechci, tu mi maminka minule koupila, a vůbec mi nechutnala. Něco ti řeknu. Zrovna včera jsem zůstal doslova jako solný sloup. Právě taková babka tam přišla, že holce koupí bonbónek. Děvenka na mně vykulila oči a povídá: Maminka říkala, ať mi babička nic drahého nekupuje. Tak kolik stojí to lízátko? Tak jsem jí řekl, že je to lízátko za korunu. Ten zbytek se stejně vyrovnal na tom, co mi lidi nechávají na tringeltech.

Václav: Kecáš. O té holce se ti tak nanejvýš zdálo. Mezi těmi dnešními spratky takové děcko nemůže existovat. A neměl jsi jí žádné lízátko dávat. Platí ti za to pár šestek, kdybys aspoň přinesl domů ty tringelty.

František: Ale, kdo by se s tím počítal. Náhodou se přehmátnu, a hned mě šéf honí za manko. To je kratší, ať si to shrábne on. A ať se s tím třeba udává.

Václav: Kolik ti platí? Pětatřicet na hodinu?

František: No jo, ale zato je to bez daní a bez zdravotního. To bych rád věděl, jak to dělají ty ženské, co to mají jako zaměstnání. Kdyby seděly doma, měly by na podpoře víc.

Václav: A vy prodáváte bonbony na kusy? Za mých časů se prodávaly na váhu.

František: Nebuď blázen! Lidi nekupují bonbony, lidi kupují ty barevné obrázky na krabičkách. Když je tam červená a zlatá, hned je ta škatule o stovku dražší. Nikoho ani nenapadne, že uvnitř je to všechno stejné. Takže když náhodou šéf doveze bonbony v pytlíkách, tak je rozbalíme a prodáváme na kusy. Zkus si spočítat ten rozdíl: Samostatný bonbon za bůra, nebo deset bonbonů ve škatuli za stovku.

Antonín: A ven se dneska nepůjde?

Václav: Kuš, babi. Já ti to říkal, že si zablokuješ tu červenou desítku.

Antonín: No a co? Když se nebudu dívat, tak ji nenápadně vytáhnu.

Václav: Panebože, ty švindluješ i u pasiánsu?

František: Pak nemá imrvere (immerwäre = stále) prohrávat. Jako dědek švindluje, jako bába švindluje, jestli švindluje, i když hraje proti sobě, tak bych jí měl začít dávat tu svou almužnu.

Václav: Jen bych rád věděl, kam ty prachy dává, když náhodou vyhraje.

František: Pamatuješ se na strejdu Kryštofa? Jak si navykl strkat zlatáky dozadu do kamen, že tam je nikdo hledat nebude? A když ve Vídni vynalezli papírové bankocetle, tak je tam strkal taky?

Václav: A jak se zjevil, když zjistil, že papírové peníze hoří? To ti řeknu, to tenkrát byl tyátr.

František: A jak se potom divili, že po něm nic nezůstalo!

Anežka: (Vrací se.) K večeri budou tvarůžky s podmáslím.

Václav: Tvarůžky? No tě Bůh! To budeme do výplaty jíst suchý chleba a čaj. Kde jsi vzala na tvarůžky?

Anežka: Jednou za čas si můžeme dát do nosu. I kdyby na chleba nebylo.

Václav: No jo, ale zrovna tvarůžky? Nic dražšího v obchodě neměli?

Anežka: Jestli se ti to nelíbí, tak, proboha, pro mně za mně postav třeba králíkárnou.

František: Co?

Anežka: Králíkárnou.

František: Tady, že jo? Viděla jsi někdy živého králíka? Víš, že po nich zůstává hnůj? Všimla sis někdy, že hnůj smrdí?

Anežka: Hnůj můžeš hodit do popelnice.

František: A kam hodím ten smrad, co? Ten se do popelnice nehodí. Potáhne se za mnou, budou mi říkat smrad'och.

Anežka: Jako kdyby psi nesmrděli. A kočky. A cigarety. Všechno to

smrdí a nikomu to nevadí. Když si lidi zvykli na smrad z psů a koček, zvyknou si i na smrad z králíků.

František: I kdyby si lidi nakrásně zvykli, co chceš s těma králíkama dělat?

Anežka: Králíci jsou dietní. Válení se tady a tloustnete. Jen se na sebe podívej, jak vypadáš. Jako kdyby tě napumpovali jako pneumatiku. Když budeš něco dělat, třeba něco shodíš. A králíci jsou dietní, tak po nich nebudeš přibírat. Víš vůbec, jaký máš cholesterol? Když už jsi tlustý jak hroch, aspoň bys nemusel mít ten cholesterol.

František: A jak víš, že mám cholesterol?

Anežka: Cholesterol má každý.

František: Tak když ho má každý, proč bych ho nemohl mít taky já?
Jsem snad něco horšího než jení?

Anežka: Cholesterol necholesterol, postavíš králíkárnou. Když nic jiného, můžeme králíky prodávat. Zabít, vypustit krev, stáhnout, prodat. Lidi nám ještě ručičky ozlatí a na smrad si ani nevzpomenou.

František: Ale vzpomenou! A vzpomenou si na hygieniky a vzpomenou si na finančáky a vzpomenou si na policajty a budeme na tapetě celému městu.

Anežka: Tak se na něho podívej! Proboha, po kom ten kluk je? Celý den se válí na válendě, prstem nehne, cholesterolu už musí mít přes osm, za chvíli to s ním sekne. Tak proč ba nemohl třeba postavit králíkárnou? Přece jen by něco shodil. A ti králíci by se taky hodili. Jsou přece dietní. A kdyby se nám do nich nechtělo, mohli bychom je prodávat. Po dietním mase dnes každý hrábne všemi deseti.

Václav: Jo, kdyby bylo zadarmo. Lidi nemají na kuře a ty jim budeš cpát králíky. Ženská! Dlouhé vlasy, krátký rozum. Prodáš za

stovku králíka a zaplatíš dvě stovky na daních. Víš ty vůbec, co to jsou státní finance? Co je to za vědu? Holka, to je něco, čemu nerozumí ani ministr.

Anežka: No tak tam mohou být místo králíků třeba kanárci.

Václav: Kanárků se nenajíš.

František: Stejně nevím, jak by měla taková králíkárna vypadat.

Václav: (Beze slova odejde.)

Anežka: Jak by měla králíkárna vypadat? No přece jako králíkárna.

Když je králíkárna králíkárna, nemůže vypadat jako holubník. To dá rozum.

František: Tak prrr! O holubníku ani slovo. Holuby dneska nikdo nejí. Mají holubí mor.

Anežka: Ty tomu rozumíš! Kdoví jaký mor mají lidi!

Václav: (Vrací se s metrem a měří místnost.) Sakra, tak mi to aspoň podrž.

František: Že já jsem radši nešel do azyláku. Jestli se tu bude stavět králíkárna, stejně tam skončíme všichni.

Václav: Tak to by nešlo.

Anežka: Co by nešlo?

Václav: Ta králíkárna. Tady by nešla. Králíkárna by se sem nevešla. Na králíkárně je předpis a předpis říká, že králíkárna musí mít sedmdesát na osmdesát na padesát.

Anežka: To je toho. Tak ji postavíte na štorc.

Václav: Ty tomu rozumíš! Podle předpisu musí mít králíkárna sedmdesát na osmdesát na padesát a tím to hasne. Kdyby byla na štorc, neměla by sedmdesát na osmdesát na padesát, ale osmdesát na padesát na sedmdesát, nebo, nedej Bože padesát na sedmdesát na osmdesát. Ty si třeba myslíš, že to nic není. Ale já říkám, že to je i na pokutu.

Anežka: Ty s těmi tvými předpisy! O králíky se starají! Ale kolik mají

mít králíkárny pro lidi, to je nezajímá. Jako kdyby králíci byli něco víc než lidi.

Václav: No jo, sakra, ale někde to určitě je taky. Když jsou míry pro králíkárny, určitě jsou tam i míry pro lidi.

František: Třeba jsou pro lidi stejný míry jako pro králíky.

Anežka: A proč vůbec mají míry pro králíky?

Václav: Tomu ty nerozumíš. Míry musí být. To aby měli králíci životní prostor.

Anežka: Životní prostor! To jsou mi výrazy! Na co by byl králíkům životní prostor.?

Václav: Ty si to nepamatuješ? To přišlo do módy za rajchu. Jenže tenkrát to bylo jenom pro lidi. Pokrok je pokrok, takže dnes je životní prostor i pro králíky.

František: Životní prostor! Jako kdyby lidem nestačil normální kvartýr. Do nějakýho životního prostoru bych se nehrnul ani za pětku.

Anežka: No jo, ty by ses hrnul tak leda do hospody.

Václav: Ale ten životní prostor, ty míry pro lidi jsou moc důležité. Vidiš, jak jsou starostliví. Nemají míry jen pro lidi. Mají míry i pro králíky.

Anežka: Taky sedmdesát na osmdesát na padesát?

Václav: Jo, to já nevím. Já ty jejich blbiny nehlídám. Já mám jiný starosti. Ale těch sedmdesát na osmdesát na padesát je jasnejch. Ta králíkárna se sem nevejde.

Anežka: Tak si tu pro mě za mě dělejte třeba stojky. Ale až tě z toho cholesterolu klepne pepka, tak za mnou nechod'. A jde se jíst! Jestli se vám to nelíbí, můžete si kousat prsty.(Hrdě odkráčí.)

Václav: Vidiš, ty troubo? Kdyby nebylo mně, stavěl bys teď králíkárnu.

František: To jako těch sedmdesát na osmdesát... ?

Václav: Jak já to mám vědět? Králíkům je to fuk, mně je to fuk, tobě je to fuk. Důležité je, že se máš za co schovat. Za předpis. Tak ti řeknu, že takový předpis, to je největší vynález na světě. Oheň, kolo, předpis. Na tom stojí a padá existence lidstva.

Opona.

2. jednání.

(Antonín, Anežka, František na stejné scéně.)

Antonín: Hodný hoch! Vidím, že jsi pro mě schoval žaludskou desítku.

Antonín: (Přesedl si.) Co je to za hru, když koukáš lidem do karet?

Antonín: (Přesedl si.) Kecáš hustě. Dvoje žaludy jsou v talonu, dvakrát jsi žaludy nesl, máš v ruce plonkovou desítku. Sem s ní!

Kateřina: (Znovu vchází i s Vieweghem. Dá se říci, že bez něho nedá ani ránu.) Hele, sevakni se. Nejsi tu sám.

František: To víš, kvůli tobě si budu kroutit nohy.

Kateřina: Buď si budeš kroutit nohy, nebo ti budu kroutit ušima. Stejně je máš jak lopuchy.

František: Hele, čteš někdy taky něco jiného než tu tvou červenou knihovnu? Člověk by řekl, že jsme národ služtiček.

Kateřina: Proč služtiček?

František: Protože všelijaké ty Danielly Steelové píšou pro služby. Jak klofily milionáře a žily šťastně až do smrti.

Anežka: Leda, že by milionář včas natáhl brka.

František: Jo, to se mi strašně líbí. On je mladý, bohatý, nikdy nechodí na záchod, nenechává zdvižený prkýnko, nesmrděj mu nohy, nikdy ho nebolí hlava, když má chřipku, pak jen proto, aby na ni umřel, aby si služtička mohla vzít jiného milionáře, a jí taky nikdy nebolí hlava, a nikdy nedostala chřipku, na záchod taky nechodí, jo, a miluje ji jejich šofér, co je u nich na zapřenou, protože je hrozně chytrý vynálezce a někdo mu chce ukrást jeho patent na rozum.

Kateřina: Tak to napiš ty, když to umíš líp.

František: Já nemám na hovadiny čas.

Kateřina: To vidím. Zrovna teď jsi strašně zaměstnaný, že jo.

Aneřka: Tak se mně zdá, že mě pobolívá v krku.

František: Chceš být marod?

Aneřka: Máme někde nějaký bromhexin?

František: To víš, že někde máme nějaký bromhexin. My někde máme všechno. Klidně bychom si mohli zařídít apatyku.

Aneřka: Komu není shůry dáno, v apatyce nekoupí. Už tě vidím, jak lítáš po lékárnách, kdyby se zde někomu něco stalo.

František: Co by se tak někomu mohlo stát?

Aneřka: Co by se tak někomu mohlo stát, co by se tak někomu mohlo stát! Zrovna teď mě bolí v krku a potřebuji bromhexin a možná antibiotika. Který loket se má strčit do horké vody, když na člověka leze angína?

Kateřina: To je jedno. Jeden. Já strkám do vody levý, protože v pravé ruce držím knížku.

František: No jo, intelektuálko. Ty si bereš knížku i na záchod.

Aneřka: Jestli se zase chcete hádat, tak si to nechte, až si vlezu do postele. Večeři máte v troubě.

Kateřina: Jestli je ti šoufl, tak si jdi opravdu strčit loket do horké vody. Aspoň na půl hodiny. A třeba bych ti mohla dát na krk Priesnitze. A až si půjdeš lehnout, tak zavolej. Mrknu se ti na mandle.

Aneřka: (Odejde.)

Kateřina: Budeš si muset najít lepší práci, brácho.

František: Taky se staráš o můj cholesterol?

Kateřina: Na tvůj cholesterol ti kašlu. Ale vláda nám zase přidala na platě.

František: No tak buď ráda. Aspoň budeš mít na ty tvoje romány. Kdyby sis narazila chlapa, měla bys to z první ruky a nemusela by sis o tom číst.

Kateřina: Zatím vřdycky, kdyř nm vláda přidala, jsme brali mn a mn. Teď jsme uili jı ťpln zadarmo, a kdyř nm vláda zase přidala, budeme musit prachy nosit z domu. Potali jsme to, kdyř budeme učit na pln ťvazek, bude nás to msdn stát asi tak tisícovku.

Frantiřek: Proč s tím nesekeš a nejdeš dělat něco jiného?

Kateřina: Kantorka? Kdekdo si myslí, ře my jsme ve státě ti blb. Nikdo do práce kantorku nevezme, protože kantorka je přece kantorka. Dneska se jı o blb holce neříká, ře je husa. Dneska se říká, ře je kantorka. A je to pravda. My jsme opravdu tak blb, ře opravdu dlme tu kantořinu pořád dl, i kdyř nm za ni neplatí.

Frantiřek: Tak si to tak neber. My víme, ře nejsi blb.

Kateřina: Jsem blb. Jsem kantorka.

Frantiřek: No jo, ale ti parchanti taky kdysi chodili do řkoly, ti pni ministři a poslanci a senátoři. A jestli jste vy, kantoři, blb, tak oni jsou vř produkt. Jsou to, co jste z nich vychovali. A jestli jste blb, oni musí být jeřt blbjř.

Kateřina: Nemusř m utřovat, j to vm. J to vm, ty to vř, vd to vřichni, jen oni ne.

Antonín: Pivo by nebylo?

Frantiřek: A co mám říkat j? Ráno přednřky, odpoledne za pultem, dlm za pkn děkuji, ani to pkn děkuji nedostanu. Předem vm, ře fakulta je mi na nic, protože Agamemnona vykopal Schliemann, Tutanchamona Carter, na mně zbude tak nanejvř njak popelnice pod silnicí, kterou stejn stavaři honem rozbijí, abych je náhodou nezdrřoval se stavbou. Třeba bych si nařel něco jiného. Ale kam přijdu, tam sed njak osmnáctka s dlouhýma nohama, kter dělala v Londýně o prku, pochytila přitom vřechna anglick

sprostá slova, a teď mě chce zkoušet, jestli umím anglicky. Na co by mi bylo umět anglicky, když v životě žádného Angličana nepotkám? Oni potřebují techniku k počítačům, ale vůbec je nezajímá, jestli umí nebo neumí z hrsti šroubků postavit počítač. Je zajímá, jestli umím anglicky. Do háje, umím anglicky. Umím anglicky a umím americky. Ta osmnáctka ani neví, že američtina je dnes úplně jiná řeč než angličtina. Ale má tu drzost, že mě chce zkoušet z angličtiny, kterou se naučila od nějaké ruštinářky na gymnáziu.

Anežka: (Nese umývadlo – Priesnitz: zábal mokrým ručníkem, převázaný suchým ručníkem.) Uvážeš mi ten zábal?

Kateřina: Ukaž!

Antonín: A pivo by nebylo?

Kateřina: Ježíš, uvařte mu někdo kafe!

František: Jako kdyby nemohl jednou za čas dostat pivo!

Anežka: Tak mu ho dones. Aby neřekl, že jsme na něho jak na cizího.

Václav: (Vleče Karla stejně jako před tím Valerii.) Tak tohle jsou podle tebe zbytky od včerejška, že jo! Tak já ti něco řeknu: Ty zbytky jsem z mražáku vysekával sekáčkem. Ty zbytky od včerejška byly zamrzlé v ledu, který byl starý jak Antarktida. Jestli tohle jsou zbytky, tak je do toho mražáku strčil Amundsen, když se chystal na jižní pól. Zbytky od včerejška! Krucinál! (Očichává Karla.) Nesmrdí. Ještě nesmrdí. To je úplný zázrak, že ještě nesmrdí, když byl v mražáku nejmíň od loňských vánoc.

Anežka: Proboha, kde jsi to vzal? A vůbec, nehrab se mi v mražáku! Houby víš, kde co leží, a uděláš mi v tom bordel. Jak mám vědět, že to je v mražáku, když mi v něm věčně všechno přehazuješ?

Karel: (Jektá zuby.) Zima.

Václav: Co jsi říkala?

Anežka: Že se mi nemáš hrbat v mražáku.

Karel: Zima.

František: To neříkala máma, to říkalo to.

Václav: To?

František: Jo, to.

Václav: To taky mluví?

František: Vždyť slyšíš.

Václav: To se divím, že to mluví. To se divím, že tomu nezamrzla huba.

Karel: Zima.

Václav: Ale moc toho neumí. Brebentí pořád jedno a totéž. To se nepočítá.

František: Je to zmrzlé.

Václav: Bodejť by to nebylo zmrzlé, když to bylo v mražáku bůhví jak dlouho. Slyšíš? Jak dlouho to bylo v tom mražáku?

Anežka: Copak já vím? Věčně se v mražáku přehrabuješ, jak já mám vědět, od kdy to tam bylo, když jsem to v životě neviděla.

Karel: Trošku ohřát... prosím... aspoň trošku.

František: Hele, ono je to ta, no...

Václav: Lesba?

František: Ne, jezinka.

Václav: No, to jsem z toho jelen.

Anežka: (Stejným způsobem, jak byl přivlečen, ho vleče k radiátoru, a tam ho usadí.) Chudinka. Co kdybych ho nechala rozmrazit? Aspoň na chvíli. Třeba by mohl tu a tam Františkovi přidržet prkénko?

František: Ježišmarjá, co se do mě pořád navážíte?

Anežka: Až budeš stavět tu králíkárnou.

Václav: Slyšel tady někdo, když jsem říkal, že se králíkárna stavět

nebude, že se sem nevejde?

Antonín: A pivo by nebylo?

Anežka: Sakra, tak mu někdo to pivo doneste! Kdo to má pořád poslouchat?

Václav: Tak slyšel tu někdo, co jsem říkal o té králíkárně nebo ne?

Anežka: A vůbec, mně bolí v krku, já jsem marod, já si jdu lehnout. Pro mně za mně si tu dělejte třeba stojky! (Hrdě odchází.)

Kateřina: Tak mu někdo to pivo doneste, no.

Václav: Konec konců, že bych si taky jedno dal? (Odchází pro dva lahváče.)

Kateřina: Prosim tě, co to do mámy vjelo?

František: Co by? Je jí šoufl, bolí jí v krku, táta se hrabe v mražáku, ty si čteš Viewegha, děda trunčí pivo, já nechci pěstovat králíky. Divíš se, že je vzteklá? Však ono ji to přejde.

Kateřina: Stejně nemáš pravdu.

František: Proboha s čím? S tou králíkárnou? Ještě ty začínej!

Kateřina: Houby, s tou angličtinou.

František: S jakou angličtinou?

Kateřina: S tou osmnáctkou, co zná samá sprostá slova. Třeba opravdu umí anglicky, a třeba je na tu práci opravdu angličtina zapotřebí.

František: To je totéž, jako když Ventrís luštil krétské písmo. Narodil se v Anglii, takže uměl anglicky. A nakonec objevil, že na to krétské písmo potřebuje řečtinu.

Václav: (Nese Antonínovi láhev.) Dej si, dědo. Je krásně studené, právě tak akorát.

Kateřina: S řečtinou u té osmnáctky nepochodíš.

Václav: S jakou osmnáctkou?

Kateřina: Ale, s takovou, co zná všechna anglická sprostá slova.

Václav: Angličtina žádná sprostá slova nemá. Když je něco blbé, tak je

to yellow. Když je něco špatné, tak je to black. Vždyť ti Angličané ani neumí pořádně nadávat.

František: Tahle to určitě umí.

Václav: Tak ji zkus překvapit. Třeba bys mohl zkusit jí recitovat Shakespeara.

František: Recitovat Shakespeara? Zbláznil ses? Ona neví, že nějaký Shakespeare existuje. Kdybych jí začal recitovat Shakespeara, myslela by, že ji zvu do postele.

Václav: No a proč myslíš, že Shakespeare psal Romea nebo ty svoje sonety?

František: Rozhodně ne pro tu blbou osmnáctku.

Kateřina: Julii bylo patnáct.

František: Chceš se vsadit? Té tvé lesbě je nejmíň dvacet. Zkus na ni vybafnout Shakespeara. Uvidíš, co ti řekne.

Václav: Moc nechytrolínuj, nebo to udělám.

František: Schválně.

Václav: Máma už ji určitě strčila do mražáku. Jestli ji vytáhnu, bude z toho kravál až na střechu.

František: Můžeš říct, že ji chtěla vidět Kateřina. Káčo!

Václav: To se mně líbí, jak se vy dva schováváte jeden za druhýho. Ale počkejte, až vás máma jednou prokoukne. To bude tyátr.

Kateřina: A co jsme měli podle tebe dělat? Jak jsme se měli proti vám ubránit, když jste nás chtěli vychovávat? A vůbec, stejně to není fér. Jak to, že je Franta mladší než já? Správně by měl být starší, aby mě mohl bránit. Takhle jsem to musela být já, kdo fackoval jeho kamarády.

František: No, vidíš, a už ti to zůstalo. Je z tebe kantorka.

Kateřina: Jo, a vy si teď vytáhnete z mražáku tu lesbu, a já to odnesu. A kvůli čemu? Abyste jí mohli přednášet básničky. Kriste pane, to se dělalo za knížete Václava. Teď se posílají

esemesky.

Václav: Hele, poslouchej: (KPP 1969, sonet 59, překlad Jana Vladislava.)

Není-li vskutku nic nového na zemi,
bylo-li vskutku to, co je, již dříve všecko,
jaký klam, vymyšlet cokoli s bolestmi
a rodit podruhé už porozené děcko.
Ach, kéž bych se směl jen jedenkrát zahledět
do dějin o pět set slunečních cyklů zpátky
a spatřit vaši tvář v knize z těch dávných let,
kdy člověk myšlenku poprvé vtělil v řádky!
Potom bych uviděl, co tehdy dokázal...

Kateřina: To jsi složil ty nebo brácha?

Václav: Proč to chceš vědět?

Kateřina: Protože jestli to složil brácha, můžu se zeptat, co je to za
 blbost. Jestli jsi to složil ty, musím nadšeně zajásat.

František: Stačí ti to? Ani nemusíš tahat z mražáku tu lesbu.

Karel: (Tamtéž, sonet 127 – Černá paní.)

Dříve svět v černé nic krásného neviděl,
a pokud viděl snad, neříkal tomu krása;
teď jméno krásy však zdělila černá, žel,
a pravou krásu zas cejch parchanta dnes drásá!...

Václav: No to mě podrž!

František: Slyšíš to, segro? On nechte Javořickou. On zná Shakespeara.

Václav: Co ty jsi zač? Herec? Básník?

Karel: Kuchař.

Václav: Kuchař? Kuchař a zná Shakespeara? Kecáš!

Karel: Vy tomu, prosím, nerozumíte. Správný kuchař musí znát spoustu
 básniček, nebo nic pořádného neuvaří. Vezměte třeba takové
 laskonky, jestli víte co to je.

Kateřina: Co to je?

Karel: (Boh. Jermářová, Velká vzorná česká kuchařka, nakl. I.L. Kober Praha, 1905 v soudobé jazykové transkripci.) To prosím je takhle: Vezmi sedm bílků z čerstvých vajec a přidej sedm lotů pískového cukru. Též přidej sedm zrnec salcburské soli a sedm kapek citronu. Vše nad párou ušlehej do husta. Až metla v španělském větru stojí, lžící sdělej bochánky na plech máslem vymaštěný a dej do trouby na mírném ohni péci. Pak vezmi škrob bramborový, přidej tři lžice cukru a svař do tuha. Utři dva loty másla, do kterého přidej nastrouhanou kůru z jednoho pomeranče, šťávu z toho pomeranče a trochu rumu. Do utřeného másla vmíchej bramborový škrob a tím placičky ze španělského větru poslepuj. Tak to jsou laskonky. A aby byl sníh správně ušlehaný, odřikává se ta Černá paní. Jenom se musí odřikávat s citem. Když se to správně říká, tak je to ušlehané přesně na konci té básničky. To víte, v kuchyni nemá člověk čas se dívat na hodiny.

Kateřina: To bych ráda věděla, proč bych se měla učit básničky, když máme mixer.

Karel: No jo, to je pravda. Ale bílkový sníh z mixeru, to je jako kafe bez kofeinu. To se nedá nic dělat. Když to má být pořádně, tak se to musí udělat rukama.

František: To máš na každé jídlo básničku?

Karel: No!

František: A co když děláš něco pořádného?

Karel: Jo, to musí být na každé jídlo jiná básnička. To když se dělá třeba svíčková Stroganov, tak se musí odřikávat Homér.

Kateřina: Jestli se jednou vdám, tak manžel musí být vegetarián.

Karel: Ale to, slečno, nemusí. Pro amatéry to neplatí. To musí umět jen

profesionál.

František: Jo, a na knedlíky je Vrchlický.

Václav: Tak dost. Mazej zpátky do mražáku.

Karel: A nemohl bych, prosím, jenom do ledničky? Když v mražáku je tak strašná zima.

Václav: Už jsem řekl. To víš, strčíme tě do ledničky a máma bude ječet, že nemá kam dát mlíko. Co kdybys tam zasmrádl?

Karel: Prosím, to by spravil hadr a láhev octa.

Václav: Máš moc řečí. Sypej.

Karel: (Sype.)

Kateřina: No to mě podrž! Básník v kuchyni. A knedlíky dělá podle Vrchlického.

František: Náhodou, to není tak blbý nápad. Akorát, že musí vařit každý den něco jiného, aby ty veršovánky nezapomněl.

Václav: Neopovažte se o tom před mámou ceknout.

František: Proč? Vždyť je to docela dobrý fór.

Václav: Dobrý fór? Chceš se vsadit? Ten, kdo o tom před mámou cekne, ještě ten den vaří. A nejen, že vaří, ještě se k tomu učí Shakespeara.

Kateřina: Přece se nebudete sázet jako malí kluci.

Václav: Holka, to není sázka. To je předpověď. Vyoslete to mámě a vaříte. Sama to zkoušet nebude, to by bylo pod její důstojnost. Tak kdo?

František: Sakra, jdu se podívat, jestli je opravdu v mražáku. (Odchází.)

Václav: A co takhle mu zavázat hubu? Jak ji jednou otevřel, už ji nezavře. A jestli si ji otevře před mámou, lítáme v tom všichni.

Kateřina: Žádný strach. V mražáku mu huba za minutku ztuhne. Už ho vidím, jak recituje básničky se zmrzlou hubou.

Václav: Když už musíš používat sprostá slova, tak aspoň říkej hutlaústa.

Kateřina: Huba není sprostý slovo. Jen si zkus říct: Drž ústa. Ústa se držet nedají.

Václav: Ženský neřikají drž hubu. Ženský říkají mlčte, pane.

Kateřina: Vážně? Ale nepovídej!

Václav: Ten František měl pravdu. Radši strč nos do toho tvého Viewegha. S ženskými se nedá mluvit.

František: (Vrací se.) No jo, ale co bude k večeři?

Václav: Máma je nemocná, máma je v posteli, máma nic neuklohní.

František: Takže je to jasný.

Václav: Samozřejmě, že je to jasný. Alou do kuchyně, Kateřino.

Kateřina: Já? Proč zrovna já? To jste celí vy! Nemám camprlíka, tak patříím do kuchyně. Jděte si tam sami! Nebo víte co? Dejte dědovi kafe a ať jde do kuchyně bába.

Václav: No, to je rada. První, co udělá, když vlez do kuchyně, že se nabourá do ledničky. A první co udělá, když vlez do ledničky, že si dá pivo. Ani jako bába vařit neuměl. A co myslíš, že uvaří jako děda?

František: Měj rozum, Káčo. Děda ne. Táta taky ne, já již tuplem ne. Takže zbýváš jenom ty.

Kateřina: No jo, chlapi. Komu není rady, tomu není pomoci. A to vás nenapadlo, že se to dá udělat jinak? Vsaďte se, že na hrnce ani nesáhnu a večeře bude.

Václav: Tak to bych rád viděl.

Kateřina: Uvidíš. (Odchází.)

Antonín: A ven se dneska nepůjde?

František: A co kdybys šel normálně na záchod, dědo?

Antonín: Když to není ono. To se má jít ven, proběhnout se, čichnout si ke zprávám u patníků, najít ten správný strom a nechat na něm oznámení: Byl jsem tady. Tak se to dělá správně a dělali to tak již Římané za Cézara.

František: Jenže ty nejsi Říman.

Antonín: To tedy nejsem, to tedy opravdu ne.

Kateřina: (Vrací se.) Strčila jsem mámu do postele.

Václav: Dala jsi jí penicilin? Víš, jak je alergická na bacily.

Kateřina: Dostala neoangin a penicilin a uvázala jsem jí zábal a dala jsem jí dvě peřiny. Když se vypotí, bude zase fit.

František: Takže ty tu večeri vařit nebudeš, že?

Kateřina: Řekla jsem, že vy, chlapi, si neumíte poradit? Řekla. Takže se nech překvapit. Večeře se vaří.

Václav: Neměli bychom zajít za mámou, aby tam nebyla tak sama, když je jí šoufl?

František: Jestli je jí hodně zle, tak spí.

Václav: Stejně se na ni jdu mrknout. (Odejde. Málem se srazí s přicházejícím Karlem) Sakra, když už nejsi v mražáku, tak se mi aspoň nemotej pod nohy.

Karel: (Míchá žloutky s cukrem a recituje parafrázi na Kavafise).

Dnes večer barbaři přijdou.

Stojíme na náměstích, stojíme v ulicích,

Čekáme na kosmaté koně s bodláky v hřívách,

S bradatými jezdci v sedlech.

Také jim z vousů trčí bodliny?

Ženy a dívky se chvějí v očekávání hrůz,

Které je čekají v jejich náručí.

Proč taková nečinnost v senátě?

Jak to, že senátoři zasedají a nevydávají zákony?

Protože dneska barbaři přijdou.

Tak jaké zákony by senátoři chystali?

Jakmile barbaři přijdou, sami budou zákony dávat.

Proč vstal náš císař tak časně ráno

A zasedl ve městě před hlavní branou
Na trůn, slavnostně, s korunou na hlavě?
Protože dneska barbaři přijdou.

František: Co blbneš?

Karel: A císař čeká, aby přijal
Jejich vojevůdce. Dokonce chystá se
Předat mu pergamen. Jsou na něm
Vepsána veliká jména a velké tituly.
Naše jména. Naše tituly. Naši slávu.
Jim chystáme ji darem či jako výkupné,
Naše životy k nohám jim kladem,
Kvapně píšeme testamenty...

František: Kape ti na karbid?

Karel: Protože dneska barbaři přijdou.
A takové věci barbary oslňují.
Proč nepřicházejí důstojní rétoři jako obvykle
Deklamovati řeči, povědět své?
Protože dneska barbaři přijdou:
A nudí se při krásných frázích a projevech.
Proč zavládl tak náhle ten neklid
A zmatek? (Jak zvažněly tváře.)
Proč se prázdní tak rychle ulice a náměstí
A všichni se zadumaně vracejí domů?

František: Nechodí ti bílá paní po cimbuří?

Karel: Protože nadešla noc a barbaři nepřišli.
A někteří lidé přišli od hranic
A řekli, že nejsou už barbaři.
A teď, co bude z nás, bez barbarů?
Ti lidé, to bylo jakési řešení.

František: Spadl jsi z višně?

Karel: Když míchám žloutky, tak mi do toho nesmíš kecat. To je básnička akorát na šest žloutků a dvacet deka cukru. Tam se nesmí ani slovo vynechat ani přidat, protože jinak by se to nespojilo.

František: A co kdybys tou vařečkou kmital rychleji?

Karel: To nejde, to se musí úplně do rytmu. Jako když hraje muzika a ty tancuješ. Stejně je to zvláštní. Táta měl na žloutky s cukrem úplně jinou básničku a děda jak by smet. Pro mě je na žloutky s cukrem akorát ten Kavafis.

František: Jakej Kavafis?

Karel: No ten, co napsal ty barbary, jak civilizovaný ženský šly zklamaně domů, protože barbaři nepřišli.

František: A co tu, sakra, děláš?

Karel: Míchám žloutky s cukrem. To se musí stejnoměrně a pořád jedním směrem. Ono se to nezdá, ale někdy kuchaře bolí ruce, jako kdyby házel lopatou.

František: Prosím tě, na co ti budou žloutky s cukrem?

Karel: Teď se do toho přidá mouka a prášek do pečiva a upečou se piškoty. A než se upečou, umelou se ořechy a smíchají se s šlehačkou a cukrem na kaši, přidá se trochu rumu, a do dortové formy se položí ty piškoty, na to se namažou ty ořechy s cukrem a zase piškoty a zase ořechy, a úplně nahoru se dá šlehačka s cukrem.

František: My tady nevíme, kde nám hlava stojí, a on si peče dort!

Karel: Kateřina říkala, že není nic k večeři. Tak jsem si říkal, že udělám malakov. Ale bude to chvíli trvat, protože ten dort se musí zatížit, aby se ta náplň spojila s těmi piškoty. Ale já na to mám takový nápadeček, aby se to urychlilo. Když se to dá na talířky, tak se to pokape rumem, a dá se to jíst hned. Je to sladký, je to sytý, snadno se to polyká, pro nemocného

člověka je to jako dělaný.

Václav: (Vrací se s Valerií.) Tak co? Chceš to zkusit s tím Shakespearem? Tady ji máš.

František: Ale dej pokoj!

Kateřina: Hele, vy dva, nejste náhodou jako malé děti? Vylíhne se vám v hlavě kdejaká blbost, a vy ji musíte hned udělat?

Václav: No, to je toho! Já ji zase klidně mohu strčit zpátky do mražáku.

František: Ne klidně, ale honem. Jestli ji tu máma uvidí, bude oheň na střeše.

Anežka: (Vejde oblečená na ven.) Večeři máte v troubě.

Václav: Ty někam jdeš?

Anežka: Jdu k mamince.

Antonín: A ven se dneska nepůjde?

Anežka: Kuš, dědo!

Kateřina: A to chceš jít ven s tím Priesnitzem na krku?

Anežka: A co mám dělat? Však mi ho máma sundá, až bude na čase. U mámy budu mít aspoň opatření. Tady mi ani doktora nezavoláte.

Václav: Doktora, doktora! A nechtěla bys, abychom ti zavolali zrovna ministra zdravotnictví?

Anežka: Ministra? To tak! Ten nemá o medicíně ani šajnu, když je ministr.

Václav: No dobře. Ale dej pozor, ať tě někdo cestou nesebere. Dneska se po ulicích toulá všelijaká verbež.

Anežka: Co by si na mně kdo vzal? Na staré ženské!

Václav: To neříkej! Tak stará zase nejsi. Když se to tak vezme, jsi ještě docela čupr holka.

Anežka: Ty toho tak víš. (Odchází.)

Kateřina: Docela čupr holka! Docela čupr holka! Kruci, kdy mně někdo naposledy řekl, že jsem čupr holka?

Václav: Proč by ti měl někdo říkat, že jsi čupr holka? Normálním počítáním je ti tak dvacet a něco. To se ještě holkám neříká, že jsou čupr holky. Že je holka čupr holka se říká, když se rozmýšlíš, jestli ji máš říct holka nebo stará.

Kateřina: Chudák máma! Když se tak dívám, jak to s ní válíš, tak se divím, že ti nevzala roha, nebo že ti nezakroutila krkem.

Václav: Proč by to dělala? Ty to nevidíš, ale napadlo tě někdy, že si mě za ty roky otočila kolem prstu?

Kateřina: Otočila kolem prstu! Když vidím, jak si tě otočila kolem prstu, přestává mi vadit, že jsem se nevdala.

Václav: Co blbneš? Na vdavky máš pořád času dost.

Kateřina: Všechny holky, co znám, jsou vdané, mají děti...

Václav: Všechny holky, co znáš, jsou vdané, mají děti, perou špinavé ponožky, uklízejí pokakané plínky, vaří blivajzy pro své chlapy a pro své fakany, s vyplazeným jazykem letí do práce, s vyplazeným jazykem lítají po kšeftech, aby koupily to nejlacinější mléko...

František: Tak to je jasné. Máma řekla, že budou zbytky od včerejška, máme zbytky od včerejška.

Václav: Vidiš to, Kateřino? Už rozumíš tomu otočení kolem prstu?

Kateřina: (Paroduje.) Jo: K večeri budou zbytky od včerejška. Taky se musí jednou sníst. Mámě je šoufl, tak se sebrala a jde se k babičce léčit.

František: Takže je to jasný.

Václav: Samozřejmě, že je to jasný. Alou do kuchyně, Kateřino.

Kateřina: Pche!

František: Jste tady všichni trhlí, nebo co? Vy dva! Do mražáku! A k večeri bude chleba se sádlem.

Kateřina: Všimli jste si někdy, že máte v hlavě mozek? A napadlo vás někdy, že se ten mozek dá používat? Ne k jídlu ale

k myšlení? Večeře se již dávno dělá. Vy jste neslyšeli, že tady to je kuchař?

Václav: Jo, ten jeho malakov, to má být večeře?

Kateřina: Jak já to mám vědět? Řekla jsem mu, aby udělal večeři, tak dělá večeři. Jestli dělá k večeři malakov, bude k večeři malakov.

Valerie: (Je to zvrhlost. Ale – má v ruce Viewegha.) Slyším dobře? Malakov? Někdo tu dělá malakov?

Karel: No, dělám malakov, no. Co je na tom zvláštního?

Valerie: A co moje linie? Je v něm aspoň nízkotučná smetana?

Karel: Ty se vyznáš ve vaření? Už jsi někdy viděla nízkotučnou šlehačku?

Valerie: Já? Ve vaření? Copak já mám na vaření čas? Já náhodou nemám ani minutku čas na vaření. Já vůbec nesmím vařit. Holky, co vaří, jsou tlusté buchty, a to já si nemohu dovolit. Já musím reprezentovat.

Karel: Ty děláš reklamu?

Valerie: Ne.

Karel: Tak co musíš reprezentovat?

Valerie: No přece sebe.

František: Proboha a proč?

Valerie: Proč, proč, proč! Protože zpívám.

František: Na zpívání musí být hubená holka?

Valerie: Ty tomu tak rozumíš! Copak před kapelou může hopsat tlustá buchta?

František: No, jestli dobře zpívá...

Valerie: Další amatér. Náhodou, když je holka k světu, vůbec nezáleží na tom, jak zpívá. Důležité je, jestli se umí dobře pohybovat, samozřejmě, taky musí být pěkná.

Karel: A ty jsi pěkná?

Valerie: Viděl jsi někdy zpěvačku, aby nebyla hezká?

František: A některé dokonce uměly zpívat.

Valerie: Tlustou nikdo nebude poslouchat. A když ji nikdo nebude poslouchat, nebude nikdo platit vstupný. A když nebude nikdo platit vstupný, nebude zpěvačka populární. A když nebude populární, nebude zpívat. Dovedete si představit, jaký má zpěvačka těžký život? Já nevím, kde mě hlava stojí, a vy mi tady nactete Viewegha.

František: No, to snad není taková tragedie. Ségra ho taky čte.

Valerie: To je právě ono. Intelektuál Viewegha nečte. Správnej intelektuál nečte vůbec. Nemá na to čas.

Karel: To jako že mám při vaření místo básniček odříkávat násobilku?
Tak to pěkně děkuju. (Odchází.)

Kateřina: A ty naval tu knížku. Na to tě táta z mražáku nepustil, aby sis louskala moje knížky.

František: Co vás to napadlo, že jste je pustili?

Kateřina: Chtěli jste večeři? Chtěli jste večeři. Tak jsem ho pustila, aby něco uklohnul, když už ho tu máme. Stejně je mražák nacpaný až k prasknutí. Aspoň se trochu protáhne. Stejně je tuhý jak tuha z tužky. A když už jsem ho pustila, tak jsem si řekla, že by mohl být taky trochu užitečný, tak jsem ho poslala něco uvařit. Vadí ti to?

František: Jo recitoval tu nějaký malakov a míchal barbary.

Kateřina: Ať si míchá, co chce. Hlavně když to bude k jídlu.

Valerie: Ty blábooly opravdu někdo čte?

František: No dobře, ti barbaři se třeba budou hodit. Ale co tady s tou?
Čím ta může být užitečná, když si tu sedí a čte?

Kateřina: Může být dobrá třeba jako dekorace. Když si pověsíš na zeď obrázek, taky se ptáš, jestli je užitečný? Prostě ho pověsíš a tu a tam se na něj koukneš, a řekneš si, že je pěkný.

František: Copak jsem cvok, abych se koukal na zeď? Když si pověším na zeď obrázek, tak se kouknu, jestli nevisí nakřivo, a tím to pro mě hasne. Víckrát si na něj ani nevzpomenu.

Kateřina: To vím dávno, že jsi kulturní analfabet. Hele, ty, kdyby tu visel van Gogh, podívala by ses na něho?

Valerie: Co? Tady se někdo oběsil?

Kateřina: Ale ne. Já to myslela jen tak. Kdyby tu visel van Gogh, nebo Rembrandt, nebo...

Valerie: Kdyby tu někdo visel, tak bych utekla a víckrát bych sem ani nevkročila. Vy jste divný lidi. Jak se můžete bavit o mrtvolách?

František: To sis vybrala příklad! Ona je intelektuálka, zpěvačka, ty kulturní analfabete. Tady to máš.

Václav: Asi jsem ji měla nechat v mražáku.

Karel: (Nese dort.) Měl by se ještě trochu uležet, aby ty piškoty pořádně nasákly. Možná, že budou uprostřed ještě trochu suchý. Nemáte tu někde trochu rumu? Když se nakrojí a každý řez pokape rumem, tak by se to mělo spravit. Nebo ještě líp. Nemáte tu flašku vermutu? To by bylo ono. Podávat ho na talířcích, politý vermutem, aby v tom víně plaval.

Kateřina: Vypadá pěkně.

František: Máš nůž?

Kateřina: Tak to ne! Počkáme na mámu, jestli se zmátoří.

Václav: A jestli se vrátí.

Kateřina: Dělal se to kvůli ní, tak ať z toho něco má. Dívala jsem se mu na prsty. Jsou v tom samé výživné látky, to mámě udělá dobře.

Karel: No, on je opravdu dost sytý. Ten malakov se vlastně dělá ze zlomyslnosti. Když ho dáte na stůl po pořádném nedělním obědě, tak se všichni pasou očima, ale doopravdy sní tak

jedno dvě sousta a víc nemůžou.

Kateřina: No jo, žloutky, cukr, ořechy, šlehačka. Nic jiného v tom není.
To má víc kalorií než vepřo knedlo zelo.

Valerie: A co budu jíst já? Já musím dietu, abych si zachovala linii. Já něco takového nemůžu.

František: Ty nemáš jíst vůbec. Ty máš ležet v mražáku a mrznout. Ty můžeš být ráda, že tu můžeš sedět a hltat slad'áky.

Kateřina: Říkala jsem si, že by mohla místo mne opravovat domácí úkoly.

František: Zbláznila ses? Je to intelektuálka. Dovedeš si představit, jak by se tvářily tvoje děcka, kdyby jim do těch úloh nasekala víc chyb, než tam bylo?

Kateřina: Do školy chodila. Něco ji tam naučit museli.

František: Je to zpěvačka. Nerozezná tvrdé y od měkkého.

Valerie: A na co by mi to bylo? Když zpívám, tak zpívám. Když zpívám, nikdo nepozná, jestli zpívám tvrdý y nebo měkký i. Prostě zpívám a tím to hasne.

František: A možná ani nezpíváš. Množná jen hopsáš po jevišti a spoléháš na to, že jsi pěkná.

Valerie: No to taky, to zpěvačka prostě musí být. Když není hezká, nemá na jevišti co dělat.

Kateřina: A když náhodou není hezká, tak na ní zapracují maskéři, a patlají na ni barvičky tak dlouho, až to vypadá, jako kdyby byla hezká.

Valerie: Maskéři? Kdo to je? O tyhle věci se starají vizážisti.

Kateřina: Vizážisti! Vizážisti! Všiml sis, že už neexistují uklízečky? Měli jsme ve škole uklízečku, ale už ji nemáme. Místo uklízečky máme kosmetičku podlahových krytin. Je to pořád to samé, ale když se to jinak pojmenuje, aspoň to zní hrdě. Tak by mě zajímalo, jestli babce, co umývá záchodky, říkají

uklízečka nebo kosmetička záchodových mís?

František: Proč by jí říkali kosmetička, když je to pořád jen a jen hajzlbába?

Anežka: (Vejde s obvazem na krku.) Tady jsi! Hele, můžeš mi sundat ten chomout? Mám pocit, že se mi v tom uvařil krk.

Václav: Myslel jsem, že jsi šla k mamince?

Anežka: Copak mohu? Co byste si tu beze mne počali?

Kateřina: Je ti líp?

Anežka: Já to říkám pořád: Když se proti infekci zakročí včas, tak je za chvilku pryč. Těm stafylokokům se prostě nesmí dát čas, aby se rozrostly. Jo, je mě líp. Aspoň myslím, že je mi líp.

Kateřina: A nechceš něco sezobnout? Oslabený organismus potřebuje kalorie, aby se vzpamatoval.

Anežka: Ty jsi něco uvařila?

Kateřina: Já ne, to Karel.

Anežka: Jaký Karel?

Kateřina: No ten Karel, co jsme ho měli v mražáku. Nachystal pro tebe dort.

Anežka: Tak počkej! Vy jste ho pustili z mražáku? A vy jste mu dovolili, aby se mi motal v kuchyni? A vy jste ho nechali vařit? Chcete chytnout gastroenteritidu? Salmonelozu? Žlučnickový záchvat?

Karel: Žádný strach, paní Anežko. Já mám zdravotní knížku.

Anežka: Zdravotní knížku, zdravotní knížku! Co je mi platné, že ty máš zdravotní knížku? Mají zdravotní knížku ty blafy, co jsi uvařil?

Karel: Ale já toho zase tak moc nevařil. Udělal jsem jen malakov.

Anežka: Tak malakov? (Čichá k dortu.) Cukr! Máme doma insulin?

Ořechy! Co jsem říkala o tom žlučnicku? Šlehačka! Jsi očkováná proti brucelóze? Vejce! Dokonce vejce! Dívali jste

se, jestli v nich nejsou salmonely nebo kokcidie?

František: Mami, něco jíst musíme.

Václav: Ty máš ležet v posteli a potit se.

Anežka: Jo, to víš. Já se léčím a ti mladí tu zatím obrací barák vzhůru nohama. Představ si, že Káča vybrakovala mražák! A kdyby si aspoň dali večeri! Ale to ne, to si od toho nechali udělat dort. Jeden si tady ani nemůže v klidu zamarodit. Jen ho něco ofoukne, hned se něco semele.

Václav: Snad nebude pro jednou tak zle.

Anežka: To se ví! Jak něco řeknu, hned se jich zastáváš. Kdyby bylo po tvém, rostli by jako dříví v lese.

Václav: Rostli by jako dříví v lese, rostli by jako dříví v lese! Nevšimla sis, že už dávno vyrostli? Kolik let už kantoříš, Káčo? Když si holka vydělává na chleba, stojí na vlastních nohách. Už není co vychovávat.

František: Že není? Tak to vám něco řeknu: Ondyno jsem jel tramvají, byly tam takové dvě trdla, ať měly čtrnáct, patnáct, víc určitě ne. A představte si, bavily se španělsky. Samozřejmě na plnou hubu, na celou tramvaj. Povídaly si o tom, jaké to bylo, když spaly s klukem. Myslel jsem si, že určitě musí být Španělky, protože znaly všechny ty slova, co nejsou ve slovníku a co je teda zná jen domorodec. Zrovna jsem si říkal, že španělský holky jsou pěkně sprostý, když ta jedna na tu druhou vybafla: Ty, jak se řekne jako?

Kateřina: No a co?

František: V nouzi se má bližnímu pomoci, ne? Tak povídám: komo, slečno. Jako se španělsky řekne komo.

Václav: A co na to holky?

František: Jo, to já nevím. Vystoupily.

Karel: No jo, ale co povídaly o tom, jaké to bylo...

Anežka: Mazej do mražáku. Tady nemáš co špicovat uši. Je ti houby po tom, co my si mezi sebou povídáme.

Karel: (Odchází.)

Anežka: A tu placku si vezmi s sebou. Dokud tu jsem, nikdo tady nic takového jíst nebude.

Valerie: Mohla bych si kousek vzít aspoň já?

Anežka: To tak! Nacpeš do sebe bakterie, a co já potom s tebou? Kdo si myslíš, že tě bude dezinfikovat? Jen hezky plav do mražáku taky.

Valerie: (Nerada následuje Karla.)

Anežka: A ty si nech ty svoje prasečinky. Beztak jsi si ty holky vymyslel. Nedovedu si představit holku, která by něco takového o sobě vykládala.

Václav: Tak to neznáš dnešní holky. Když ty si otevrou hubu, tak se kluci červenají.

Anežka: A teď mi řekni, když znáš tolik řečí, proč si nezaložíš jazykovou školu? Každý vůl chce dneska umět anglicky, tak proč je neučíš? Ruce by ti osladili, kdybys je učil. Nebo německy, nebo španělsky, nebo...

František: Španělsky, jo? Si, el español es una lengua muy hermosa, (Ano, španělština je krásná řeč.) ale je na nic. Dneska má vilu na malorce kdejaký zloděj, a kdejaký Španěl od zmrzlináře až po starostu umí česky, aby z těch nakradených milionů taky něco měl. Kdo by se, prosím tě, učil španělsky?

Anežka: Tak německy.

František: To je taky blbost. Já ho naučím německy, on přijede do Drážďan a tam na něho nějaký domorodec vybafne: Éne jut jebratene jans is éne jute jabe jotes. (švábsky: Eine gut gebratene Gans ist eine gute Gabe Gottes = dobře upečená husa je dobrý dar boží.) A druhý den ho mám na krku, že

jsem ho naučil nějakou úplně jinou řeč. Copak já za to můžu, že žádná němčina neexistuje, že se Němci musí učit hochdojč, (Hochdeutsch = spisovná němčina.) aby se spolu aspoň nějak domluvili? Copak já za to můžu, že se v každé Zapadlé Lhotě mluví jinou němčinou?

Václav: No, to je pravda. Ještě dobře, že jsme je od nás vylífrovali, aspoň vymizela ta jejich sudeťáctina. Ti, když se chtěli domluvit s krajanama, tak se museli naučit anglicky, a stejně jim nikdo nerozuměl. To je stejně fór jak lusk. Schválně jsem se díval do mapy z dob c. a k. Rakouska. Rakušáci je hladili po hlavičce, když jsme je vyhnali, a ani je nenapadlo, že když řvali hajm ins raich, (Heim ins Reich = domů do říše.) tak to byla velezrada, když ne u nás, tak v Rakousku, protože nebyli Němci ale Rakušáci.

Anežka: Neodváděj už zase řeč. Já se tady snažím vtlouct něco klukovi do hlavy, a ty mu okamžitě spěcháš na pomoc. Ptám se: Když nechce makat rukama, proč to nezkusí makat aspoň hlavou? Ten jeho kšeft ho neuživí, to je almužna, co mu tam dávají, a o pořádném platu se mu může jenom zdát.

Václav: A proč by makal hlavou? Já vím, makat hlavou víc nese. Ale upeč hlavou bochník chleba. Udělej hlavou auto. Sakra, vyžehli hlavou kapesník.

Kateřina: Jo, to by ta hlava pěkně bolela.

František: To když v pětačtyřicátým zdrhali Němci od Brna, tak to měli šikovně uspořádané. Napřed zdrhali Němci, pak zdrhali Rumuni v německých uniformách, pronásledovali je Rumuni v ruských uniformách, za nimi táhli sověti.

Václav: Jo, tomu se říká strategie. Válčící strany si drží distanc a mezitím se přidružené armády mydlí. To bylo už za Cézara, to není nic nového.

František: No a jeden ten rumunský voják našel německý granát. Protože v životě neviděl flintu, on to totiž ani tak nebyl voják, jako spíš pasáček, protože pásl krávy, který vítězný vojska nakradly při svém postupu, tak ani nevěděl, že ten granát je granát, natož pak, aby věděl, co s ním. Tak si s ním hrál, až mu bouchl v ruce. Tak ho jeho spolubojovníci zakopali vedle cesty u lesa a na hrob mu dali kříž. Dodnes se tam říká U rumunského křížku. No a když přišla ta móda družbování, tak se v té dědině domluvili, že by se taky mohli družbovat. To třeba Kozí hrádek navázal družbu s Wolfsburgem, (Vlčí hrad) nebo Býčí skála se Švainfurtem (Schweinfurt, nikoliv Prase pořád, ale buď Prase fuč nebo Prasečí opevnění.) A protože na tom křížku bylo napsané Eroilor, tak napsali do Rumunska, jestli tam ví o nějakém vojákovi, který se jmenoval Eroilor. Z Rumunska jim odpověděli, že v celém Rumunsku žádný Eroilor nežije a nežil, tak jim s družbou sklaplo.

Kateřina: No a co je s tím Eroilorem?

František: Co by bylo? Eroilor se dá přeložit jako mrtvý hrdina.

Václav: Vlastně je to správný. Padl chudák, mezi svými kravami. Byl hrdina, byl eroilor.

František: Padl mezi nakradenými kravami.

Václav: Tak byl tuplem hrdina. Kdyby padl mezi svými kravami, byl by válečná oběť.

Anežka: Strčte si ty oběti někam. Tady se mluví o tom, že by měl František dělat něco pořádného. Když nic jiného, mohl by aspoň učit angličtinu.

František: To už vůbec ne. Já nechápu, kde se ta touha po angličtině vzala. Vždyť to je ta nejblbější řeč, jaká jen může být. A se čte e nebo ej, a když se to naučíš, najednou se čte opravdu

jako a. To už i ti Němci si rozumí líp než Angličani. Tak zkoněnou řeč si nevymyslel ani Hus, když nám napatlal háčky a čárky.

Kateřina: A to chceš, aby učil angličtinu. Houby by mohl učit. Má papír, že umí anglicky? Nemá. Má papír, že umí vůbec nějakou řeč? Nemá. Tak co by mohl učit?

František: Ruštinu, Kateřinko, ruštinu. Předpokládá se, že kdo chce učit angličtinu, musí umět rusky.

Kateřina: Náhodou, jestli sis toho nevšiml, já učím dějepis.

František: Rusky?

Kateřina: Pitomče!

Anežka: Víte co? Dělejte si, co chcete. Když tomu nechcete rozumět, tak si dělejte, co chcete. Konec konců, já jsem nemocná ženská. Když na mou řeč nedáte, je to vaše věc. Já jsem nemocná a jdu si lehnout. (Hrdě odkráčí.)

Václav: Tak! A máme to. A večere nebude.

Kateřina: To je tvoje dílo.

František: Moje dílo! Moje dílo! Copak já za to můžu? Táta má pravdu. Rukama se nikomu dělat nechce, a hlavou zeď neprorazíš.

Kateřina: Eroilor! (Odkráčí stejně hrdě.)

Václav: To je krásný! Eroilor! Ono to zní skoro jako pozdrav. Eroilor!

František: No jo, a nikdo nepozná, jestli říkáš nazdar nebo vole. Eroilor!

Václav: Padlý hrdina! Chudák kluk. Zamotal se do nějaký války, ani nevěděl jak, v klidu míru si pásl ty svoje kravičky, a najednou prásk, a je po něm.

František: To je tím, že se lidi naučili mluvit. Kdyby se dorozumívali, jako se dorozumívají zvířata, všichni by okamžitě věděli, na čem jsou. Takhle jeden mluví anglicky, něco si drmolí a nikdo mu nerozumí. Ten druhý mluví německy, něco si drmolí a nikdo mu nerozumí. A třetí mluví...